

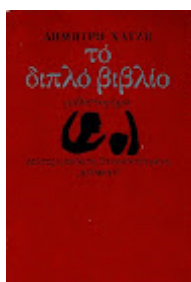
ΔΟΜΗΜΕΝΗΣ ΜΟΡΦΗΣ ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
"Ο Κάσπαρ Χάουζερ στην έρημη χώρα". Δ. Χατζή

A. ΥΠΟΜΝΗΣΕΙΣ:

1) Διαβάστε το εισαγωγικό σημείωμα και το κείμενο στις σελίδες 129-131 του σχολικού βιβλίου ή στο: <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL105/229/1690,5407/> .

2) **ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΤΖΗΣ** (1913-1981): γεννήθηκε στα Γιάννενα, γιος του Γεώργιου Χατζή, ποιητή και εκδότη της εφημερίδας 'Ηπειρος. Μετά τον θάνατο του πατέρα του ανέλαβε τη συνέχιση της έκδοσης της εφημερίδας και τη συντήρηση της οικογένειάς του. Εκεί τέλειωσε το Γυμνάσιο (Ζωσιμαία Σχολή) και στη συνέχεια γράφτηκε στη **Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών**, χωρίς να μπορέσει να ολοκληρώσει τις σπουδές του για οικονομικούς λόγους. **Μετά την είσοδο των Γερμανών στη χώρα έφυγε για την Αθήνα.** Κατά τη διάρκεια της γερμανικής κατοχής εντάχτηκε στο ΕΑΜ και συνεργάστηκε με τον αντιστασιακό τύπο και στη συνέχεια με την εφημερίδα Ελεύθερη Ελλάδα. Μετά το τέλος του εμφυλίου κατέφυγε ως πολιτικός πρόσφυγας αρχικά στη Ρουμανία και στη συνέχεια στην Ουγγαρία. Εκεί έμεινε για τριάντα χρόνια, όπου μελέτησε βυζαντινή και μεταβυζαντινή ιστορία και λογοτεχνία στο Πανεπιστήμιο της. Το 1973 εργάστηκε ως καθηγητής νεοελληνικής λογοτεχνίας στο Πανεπιστήμιο της Γενεύης και στην Ελλάδα επέστρεψε οριστικά το καλοκαίρι του 1975. Το 1975 διδασκε νεοελληνική λογοτεχνία στη Σχολή Μηχανολόγων του Πανεπιστημίου Πατρών με μεγάλη επιτυχία. Από το 1975 ως το 1980 ανέπτυξε έντονη πολιτιστική δραστηριότητα δίνοντας διαλέξεις και συμμετέχοντας σε συζητήσεις σε σχολεία και πανεπιστήμια. Το 1947 εκδόθηκε το μυθιστόρημά του **Η Φωτιά**. Ακολούθησαν τέσσερις συλλογές διηγημάτων και ένα ακόμη μυθιστόρημα, καθώς επίσης πολλά δημοσιεύματά του σε εφημερίδες και περιοδικά, που παρέμειναν ανέκδοτα. Ανήκει στους **ανανεωτές ρεαλιστές συγγραφείς της μεταπολεμικής ελληνικής πεζογραφίας με κυρίαρχο στοιχείο της γραφής του τον κοινωνικό προβληματισμό** (από το Εθνικό Κέντρο βιβλίου). **Έργα του:** Πεζογραφία - **Η Φωτιά**, Αθήνα, 1946. - **Το τέλος της μικρής μας πόλης**, 1953. - **Ανυπεράσπιστοι**, 1965. - **Διηγήματα**, Κείμενα, 1971. - **Το διπλό βιβλίο**, 1976. - **Σπουδές**: Διηγήματα ξανατυπωμένα και άλλα, 1976. - **Θητεία**: (αγωνιστικά κείμενα 1940-1950), 1979 και άλλα.

Η ΥΠΟΘΕΣΗ ΤΟΥ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΟΣ: Το απόσπασμα που αναλύουμε είναι από το μυθιστόρημά του Δ. Χατζή, **«Το διπλό βιβλίο»** στο οποίο ο συγγραφέας με **ρεαλισμό** παρουσιάζει τον λόγο ενός λαϊκού προσώπου, του Κώστα, που, **ως μετανάστης στη Γερμανία**, διαπιστώνει την απώλεια της ταυτότητάς του, προσωπικής και εθνικής. Κατάγεται από ένα χωριό του νομού Μαγνησίας, τη Σούρπη. Ο Κώστας αδυνατεί να προσαρμοστεί στον καινούργιο κόσμο. Νιώθει ότι η ύπαρξή του εξισώνεται στις διαστάσεις με ένα μικρόβιο. Το απόσπασμα επικεντρώνεται στο **αίσθημα της αποξένωσης του Έλληνα μετανάστη**. Στόχος του είναι να εκφραστεί **ο καημός του Έλληνα και η αίσθηση ότι οι μεταπολεμικές γενιές διαψεύστηκαν και ηττήθηκαν μέσα στην αναζήτηση μιας καλύτερης ζωής σε έναν δικαιοέτερο κόσμο**. (πληροφορίες από το βιβλίο του καθηγητή)

Για τη μετανάστευση των Ελλήνων διαβάστε: Μετά τον Β' παγκόσμιο πόλεμο η Ελλάδα βιώνει άλλη μια τραγική περίοδο της ιστορίας της. Ανεργία, κοινωνική ανασφάλεια, ανέχεια μαστίζουν κυρίως τα κατώτερα κοινωνικά στρώματα του πληθυσμού τα οποία, ως είθισται, βρίσκουν διέξοδο για μια καλύτερη ζωή στην μετανάστευση. Το 1960 μάλιστα, την εποχή της μεγάλης εξόδου, υπογράφεται η ελληνογερμανική συμφωνία «Περί απασχολήσεως Ελλήνων εργατών στην Γερμανία». Μόνο στην Γερμανία θα μεταναστεύσουν περίπου 1.000.000 Έλληνες. Η Αμερική, ο Καναδάς, η Αυστραλία, το Βέλγιο θα αποτελέσουν με τη σειρά τους κέντρα υποδοχής μεταναστών.

Κατά την άφιξή τους οι μετανάστες θα ζήσουν ομαδικά σε δωμάτια, θα δουλέψουν κάτω από σκληρές συνθήκες για να εξοικονομήσουν χρήματα τα οποία στέλνουν στις οικογένειές τους. Τα παιδιά των μεταναστών έχοντας βρεθεί αιφνης ανάμεσα σε δύο πατρίδες, αντιμετωπίζουν μεγάλες δυσκολίες μη γνωρίζοντας καλά καμία από τις δύο γλώσσες. Ακόμα και η συνθήκη που έχει υπογραφεί δεν δεσμεύει τις γερμανικές αρχές, οι οποίες δεν θα χαρακτηρίσουν ποτέ την Γερμανία ως χώρα υποδοχής μεταναστών με την δικαιολογία ότι η παραμονή των ξένων εργατών είναι προσωρινή. Εξαιτίας αυτού άλλωστε δεν αναγνωρίζεται σχεδόν κανένα δικαίωμα, πολιτικό ή κοινωνικό στους μετανάστες.

Την περίοδο εκείνη, στο γερμανικό λεξιλόγιο θα προστεθεί η λέξη **γκασταρμπάιτερ**. Αρχικά θα προσδιορίσει τον φιλοξενούμενο εργάτη αλλά με τα χρόνια θα πάρει διάφορες αρνητικές ερμηνείες.

(άρθρο από εφημερίδα)

3)Μυθιστόρημα: Το μυθιστόρημα είναι πεζογραφικό αφηγηματικό είδος της λογοτεχνίας (τα άλλα δύο είναι το διήγημα και η νουβέλα). Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του είδους αυτού αποτελούν **η εκτεταμένη (πολυσέλιδη) πεζή αφήγηση**, η ύπαρξη του «μύθου» (που στα μυθιστορήματα αναπτύσσεται σε πολλά και διαφορετικά επίπεδα) και «η ιστορία» - δηλ. η πραγματικότητα. (βικιπαίδεια) Διαβάστε για το μυθιστόρημα και **ΕΔΩ**.

4)Θυμηθείτε τα σχήματα λόγου και τους αφηγηματικούς τρόπους: ΕΔΩ , ΕΔΩ και ΕΔΩ

5)Διαβάστε για τον Κάσπαρ Χάουζερ: Ο συγγραφέας εξηγεί: « Ο Κάσπαρ Χάουζερ ήταν ένα παιδί που βρέθηκε στη Γερμανία μέσα στο δάσος. Βρέθηκε-δεν ήρθε. Και μεγαλωμένο πια ,παλικάρι, δεν ήξερε να μιλήσει καθόλου-καμιάν ανθρώπινη γλώσσα.' Όχι πως ήταν βουβό-να μιλήσει δεν ήξερε. Φαινότανε δηλαδή πως είχε ζήσει χωρίς τους ανθρώπους, μακριά τους-δεν είχε μιλήσει με τους ανθρώπους, δεν τους ήξερε. Κανένας δεν έμαθε πώς έζησε τόσα χρόνια, πού κρυβόταν, πώς δεν βρήκε ποτέ τους ανθρώπους».

6)α)Ποια κοινά στοιχεία υπάρχουν ανάμεσα στον Κώστα και στον Κάσπαρ Χάουζερ; β)Ο τίτλος του αποσπάσματος έχει κυριολεκτική σημασία;

7)Δείτε το βίντεο:<https://youtu.be/kmKn5hNPldM>.

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Β.ΔΡΑΣΕΙΣ:

1)Τα θεματικά κέντρα του αποσπάσματος είναι: **α)Μετανάστευση β)Αποξένωση από την πατρίδα γ)Απώλεια ταυτότητας.**

2)Ποιος είναι ο τόπος και ποια τα πρόσωπα που αναφέρονται στο απόσπασμα; Με λίγες λέξεις να μιλήσετε για το πρόβλημα του ήρωα, όπως το αντιλαμβάνεστε.

3)Συμπληρώστε τα κενά των προτάσεων που ακολουθούν με φράσεις του κειμένου, αφού το έχετε διαβάσει προσεκτικά:

Ο Κώστας δουλεύει σε

Όταν γυρίζει από τη δουλειά του ,για να φτάσει στο σπίτι ,περνά από

Κάθε βράδυ στέκεται και κοιτάζει

Στην πόλη που ζει δεν έχει ποτέ φασαρία,.....

Ο Κώστας περπατά τη λεωφόρο με.....

Λένε στο καφενείο.....

Ο ήρωάς μας λέει στον συγγραφέα με ειρωνικό τρόπο πως μέσα στην πολιτεία των ξένων νιώθει πως είναι

4)Ποια είναι η κοινωνική πραγματικότητα (η κατάσταση στην κοινωνία) ,όπως τη βιώνει ο Κώστας στη Γερμανία, σύμφωνα με τα στοιχεία που υπάρχουν στα λόγια του.

5)Ποια είναι τα συναισθήματα του ήρωα; Σε ποια σημεία του κειμένου φαίνονται; Να τα υπογραμμίσετε και να τα σχολιάσετε.

6)α)Διαβάστε την τελευταία παράγραφο του κειμένου και γράψτε στο τετράδιό σας τα ρήματα που χρησιμοποιεί ο Κώστας. Τι παρατηρείτε; β)Στη συνέχεια σχολιάστε νοηματικά τις φράσεις: «Δεν με περιμένει κανένας εμένα», «...εδώ κατοίκησε κάποτε ο ξενότερος απ' όλους τους ξένους της πολιτείας των ξένων».γ) Επίσης ,σχολιάστε στην τελευταία φράση την επανάληψη της λέξης «ξένος». δ)Δώστε έναν πλαγιότιτλο στην παράγραφο.

7) « Όλα πάνε με την ίδια τάξη που πήγαν και χτες»: σχολιάστε τη φράση από το κείμενο λαμβάνοντας υπ' όψιν και το ποίημα **«Μονοτονία»** του Κ.Π.Καβάφη που ακολουθεί. Ποιο είναι το νόημα που προβάλλεται;

Την	μιά	μονότονη	ημέραν	άλλη
μονότονη,	απαράλλακτη	ακολουθεί.	Θα γίνουν	
τα	ίδια	πράγματα,	θα	ξαναγίνουν
οι	όμοιες	στιγμές	μας	βρίσκουνε
			και	πάλι
			μας	-
				αφίνουν.

Μήνας περνά και φέρνει άλλον μήνα.
 Αυτά που έρχονται κανείς εύκολα τα εικάζει·
 είναι τα χθесινά τα βαρετά εκείνα.
 Και καταντά το αύριο πια σαν αύριο να μη μοιάζει.

8)α)Να βρείτε τρία σχήματα λόγου στο απόσπασμα και να σχολιάσετε τον λειτουργικό τους ρόλο. β)Να εντοπίσετε δύο αφηγηματικούς τρόπους που χρησιμοποιεί ο συγγραφέας με παραδείγματα από το κείμενο. γ)Ποιος είναι ο τύπος του αφηγητή;

9)«...έρμη χώρα»: α)Πώς αντιλαμβάνεστε τη σημασία της λέξης «έρμη» στον τίτλο του αποσπάσματος; β)Σκεφτείτε λέξεις ή φράσεις που σας φέρνει στο μυαλό το επίθετο αυτό (μοναχικός, ερημιά.....).Κάντε **διαγωνισμό** για το ποιος θα γράψει τις περισσότερες.

Γ.ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

1)Βρίσκεστε σε μια παρέα με συγχωριανούς του Κώστα στην Ελλάδα. Μιλήστε τους περιγράφοντας με συντομία όσα ξέρετε για τη ζωή του στη Γερμανία με βάση τις πληροφορίες που μας δίνει το κείμενο.(σε 8-12 σειρές)

ΕΛΛΗΝΕΣ-ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ

2)Μπείτε στη θέση του πρωταγωνιστή του αποσπάσματος. Φανταστείτε ότι βρίσκεστε μακριά από την πατρίδα σας, σε μια ξένη χώρα και εργάζεστε ,για να επιβιώσετε και να βοηθήσετε την

οικογένειά σας στην Ελλάδα. Μιλήστε για τις σκέψεις σας και τα συναισθήματά σας σε ένα κείμενο 15-20 σειρών.

3) Τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας αντιμετωπίζουμε ξανά το πρόβλημα της μετανάστευσης. Πολλοί νέοι από τη χώρα μας φεύγουν ,για να αναζητήσουν εργασία στο εξωτερικό .Ποιοι είναι οι λόγοι που οδηγούν στον εκπατρισμό ,κατά τη γνώμη σας;

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ, Β.ΚΑΝΙΑΡΗΣ,

4)α)Αναζητήστε στα σχολικά βιβλία και στο διαδίκτυο κείμενα, εικόνες, τραγούδια που αναφέρονται στη μετανάστευση των Ελλήνων. β)Ακούστε τα τραγούδια που ακολουθούν .Αναφέρονται στη μετανάστευση. Ποιο αίσθημα κυριαρχεί σε αυτά (αισιοδοξία,χαρά,αγωνία,λύπη,απελπισία....);Σχολιάστε τα. ΕΔΩ και ΕΔΩ

5)Δώστε έναν δικό σας τίτλο στο κείμενο .

Πηγή : https://filologikaek.blogspot.com/2020/05/blog-post_29.html#more